

ششمین همایش جرم‌شناسی و پیشگیری از ارتکاب جرم، خودکشی و انحرافات جوانان

نهاد برگزار کننده همایش: بنیاد علمی و حقوقی قانون یار

(با همکاری و حمایت معنوی دادگستری بروجرد، دانشگاه امام صادق، انجمن علمی معارف دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه لرستان، آموزش و پرورش، دانشگاه آزاد رفسنجان، سازمان ارشاد اسلامی، جامعه المصطفی‌العالمیه و....)

سردبیر علمی و مسئول برگزاری همایش: دکتر بهنام اسدی (نماینده مقالات در ۸ پایگاه ملی و بین‌المللی)
تاریخ برگزاری همایش: ۲۹ آذرماه ۱۴۰۲ شماره مقاله: ۲۸/۹۶۷۶۲ رده بندی کنگره: ب ۵۶/۶۶۲۰

بررسی رابطه بین تاب‌آوری و احساس تعلق به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ثمین ملکی

کارشناسی ارشد روانشناسی بالینی، دانشکده پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز

دکتر نعیمه محب^۱

استادیار، گروه روانشناسی، واحد تبریز، دانشکده پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی، تبریز

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه تاب‌آوری و احساس تعلق به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در دانش‌آموزان دبیرستانی پسرانه شهر تبریز انجام شد. در این تحقیق روش نمونه‌گیری خوشه‌ای بود. جامعه آماری مورد مطالعه شامل کلیه دانش‌آموزان مقطع متوسطه شهر تبریز که تعداد کل آنها ۶۰۰۰ نفر می‌باشد و براساس فرمول کوکران، تعداد ۳۵۷ نفر به‌عنوان نمونه انتخاب شدند. پژوهش حاضر توصیفی و از نوع همبستگی است. برای جمع‌آوری داده‌ها از سه پرسشنامه تنظیم تاب‌آوری کونور و دیوید سون (۲۰۰۳) با روایی ۰/۹۵ و پایایی ۰/۹۵، احساس تعلق به مدرسه تورانی (۱۳۸۷) با روایی ۰/۹۶ و پایایی ۰/۹۰ و ایده پردازی خودکشی بک (۱۹۹۷) با روایی ۰/۹۵ و پایایی ۰/۸۷ استفاده شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و بررسی داده‌ها با استفاده از آمار توصیفی و استنباطی و فرضیه‌ها از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد. نتایج حاکی از آن است که بین تاب‌آوری و احساس تعلق به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در دانش‌آموزان دبیرستانی پسرانه شهر تبریز رابطه معنی‌دار وجود دارد.

واژگان کلیدی: تاب‌آوری، احساس تعلق به مدرسه، ایده پردازی خودکشی، شهر تبریز

مقدمه

مدارس از جمله محیط‌های اجتماعی بزرگی به شمار می‌روند که دانش‌آموزان از سنین شش یا هفت‌سالگی در آن‌ها پا می‌نهند و تعاملات اولیه خود را از این میان آغاز می‌کنند این محیط آموزشی نقش تأثیرگذاری در فرآیند جامعه‌پذیری، آموزش و پرورش دانش‌آموزان خود بر عهده دارد و به هر میزان که آنان در این محیط فعال‌تر و با انگیزه‌تر به فعالیت بپردازند به نتایج مفیدتری دست خواهند یافت.

رفتار خودکشی گرا دارای طیفی از فکر خودکشی، برنامه خودکشی و اقدام به خودکشی تا خودکشی کامل است. (۱) در ابتدای این طیف افکار خودکشی نتیجه ایده‌پردازی خودکشی است؛ که اشاره به فردی دارای تفکراتی درباره‌ی گرفتن عمده‌ی زندگی خود دارد و نشان‌دهنده‌ی وجود برنامه‌های فعلی و آرزوهایی برای اقدام به خودکشی در افرادی است که اخیراً هیچ اقدام به خودکشی آشکاری نداشته‌اند (۲)

یکی از این متغیرها تاب‌آوری است که سازگاری مثبت در واکنش به شرایط ناگوار تعریف‌شده است. تاب‌آوری، تنها پایداری در برابر آسیب‌ها یا شرایط تهدیدکننده و حالتی انفعالی در رویارویی با شرایط خطرناک نیست، بلکه شرکت فعال و سازنده در محیط پیرامونی خود است (۳)

احساس تعلق به مدرسه نقطه عطف فرایندی است که طی آن فرد نسبت به مکان، محیط، شی و یا امری احساس تعهد و مسئولیت پیدا می‌کند، به‌نوعی که موجب احساس مثبت به محیط و یا امر موردنظر می‌شود (۴)

مدارس می‌توانند نقش برجسته‌ای در بهبود سلامت روانی و جسمانی دانش‌آموزان خود داشته باشد (۵) بخصوص آن که دانش‌آموزان بخش اعظمی از دوره کودکی و نوجوانی خود را در این مکان سپری می‌کنند و این مساله موجب می‌شود محیط آموزشی مذکور اثرگذاری قابل‌توجهی

بر روی آنان داشته و ایجاد تعلق به معلمان و همسالانشان در کلاس درس تأثیر زیادی بر زندگی‌شان داشته باشد (۶)

برنامه خودکشی به دستورالعمل یک نقشه‌ی خاص توسط شخص برای پایان دادن به زندگی خود می‌پردازد؛ اقدام به خودکشی به معنای درگیر شدن در یک رفتار خود جرحی پنهانی است که در آن حداقل قصد مرگ در نتیجه رفتار وجود دارد و در نهایت خودکشی کامل، اقدام فردی است که به صورت عمدی به زندگی خود پایان می‌دهد و به مرگ منتهی می‌شود. در این میان ایده پردازی خودکشی شامل اظهارات کلامی و غیرکلامی، نشان‌دهنده‌ی فوریتی بالینی در روان‌پزشکی است و افراد با ایده پردازی خودکشی نسبت به افراد بدون ایده پردازی خودکشی خطر بالاتری برای اقدام به خودکشی دارند (۷)

بخش اول: تاب‌آوری

بند اول: تاریخچه مطالعه تاب‌آوری در روانشناسی

در حدود سال ۱۹۷۰ گروهی از دانشمندان روانشناسی تحولی توجه خود را به کودکی معطوف کردند که علی‌رغم تجربه خطر، موفقیت را تجربه می‌کردند. این پژوهشگران بر این عقیده‌اند که مطالعه تاب‌آوری می‌تواند برای تدوین برنامه‌ها، سیاست‌ها و مداخلات معطوف بر ارتقاء شایستگی و پیشگیری یا تخفیف مشکلات در زندگی کودکان آگاهی بخش باشد. اندیشه‌های این پیشگامان الهام بخش سه دهه پژوهش در زمینه تاب‌آوری بودند که مدل‌ها، روش‌ها و اطلاعاتی را با تلویحاتی برای نظریه، پژوهش و مداخله فراهم نمودند.

اندیشه تاب‌آوری فردی علی‌رغم مواجهه با شرایط ناگوار، از سال‌ها قبل در اسطوره‌ها، افسانه‌ها، هنر و ادبیات وجود داشته است. وقتی که روانشناسی تحول خود را به عنوان یک علم در اواخر قرن ۱۹ و اوایل قرن ۲۰ شروع کرد، تمایل واضحی در زمینه سازگاری فرد با محیط وجود داشت که در طیف نظرات، از انتخاب طبیعی تا روانشناسی تحلیلی خود مشهود است (۲۴) برای مثال

فروید به توانایی قابل توجه انسان جهت تفوق بر شرایط ناگوار توجه می کند (همان منبع). علاوه بر این مفاهیم اولیه انگیزه تفوق، شایستگی و کفایت خود در روانشناسی قرن ۲۰ بر جنبه های مثبت سازگاری در رشد تمرکز کردند (۲۴)

بخش دوم: تعاریف و مفاهیم

گارمزی و ماستن^۱ (۲۰۰۹) تاب آوری را یک فرآیند، توانایی، یا پیامد سازگاری موفقیت آمیز با شرایط تهدیدکننده، تعریف نموده اند. به بیان دیگر تاب آوری، سازگاری مثبت در واکنش به شرایط ناگوار است (۲۱).

البته تاب آوری، تنها پایداری در برابر آسیب ها یا شرایط تهدیدکننده نیست و حالتی انفعالی در رویارویی با شرایط خطرناک نمی باشد، بلکه شرکت فعال و سازنده در محیط پیرامونی خود است. می توان گفت تاب آوری، توانمندی فرد در برقراری تعادل زیستی - روانی، در شرایط خطرناک است (۲۵)

پژوهشگران بر این باورند که تاب آوری نوعی ترمیم خود با پیامدهای مثبت هیجانی، عاطفی و شناختی است (۲۶). کامپفر باور داشت که تاب آوری، بازگشت به تعادل اولیه یا رسیدن به تعادل سطح بالاتر در شرایط تهدیدکننده است و از این رو سازگاری موفق در زندگی را فراهم می کند. درعین حال کامپفر به این نکته نیز اشاره می نماید که سازگاری مثبت با زندگی، هم می تواند پیامد تاب آوری به شمار رود و هم به عنوان پیش آیند، سطح بالاتری از تاب آوری را سبب شود. وی این مسأله را ناشی از پیچیدگی تعریف و نگاه فرآیندی به تاب آوری می داند (۲۷).

۱. Masten & Garmsy

تاب‌آوری به انطباق موفق‌تری گفته می‌شود که در استرس‌های توان‌گاہ و ناتوان‌ساز آشکار می‌گردد. این تعریف از تاب‌آوری، بیانگر کنش‌وری و پویایی‌سازهای است که مستلزم تعامل پیچیده بین عوامل خطر‌ساز و محافظت‌کننده است (۲۰).

بخش سوم: نظریه تاب‌آوری

انسجام مجدد تاب‌آورانه برای رشد به انرژی نیاز دارد، و طبق نظریه تاب‌آوری، منبع این انرژی یک منبع معنوی و ذاتی است. یکی از عبارات نظریه تاب‌آوری این است که نیرویی در درون هر فرد وجود دارد که او را به سوی خود شکوفایی، نوع‌دوستی، خرد و هماهنگی سوق می‌دهد. این نیرو یک منبع معنوی دارد. پرسشی که به موج سوم بررسی تاب‌آوری منجر گردید عبارت بود از اینکه منبع انرژی یا انگیزشی که به انسجام مجدد تاب‌آورانه منجر می‌شود چیست و کجاست؟

بخش چهارم: راهبردهای پرورش تاب‌آوری

مدل‌ها و درس‌هایی که از پژوهش تاب‌آوری می‌گیرند، ارائه‌کننده چارچوبی نوین برای طرح برنامه‌های پیشگیرانه و مداخله‌ای است. از نظر مفهومی کار بر روی تاب‌آوری تبیین‌کننده این موضوع است که ما نیازمندیم تا اهداف مثبت را در اولویت قرار دهیم. ارتقاء تحول و شایستگی حداقل به اهمیت پیشگیری از وقوع مشکلات است و درواقع به نتایج یکسانی منجر می‌شوند. به عنوان یک جامعه، لازم است تا بر روی شایستگی کودکان و نوجوانان، سرمایه‌گذاری کنیم. این بدین معنی است که باید از چگونگی ایجاد توانایی برای پیشرفت تحصیلی و رفتار، تبعیت از قواعد یا شهروندی خوب، درک درستی داشته باشیم. این مهم است که خطر‌ها را شناسایی، و در صورت امکان از بروز آنها جلوگیری کنیم. اما شناسایی دارایی‌ها و سیستم‌های محافظتی از آنها نیز از اهمیت بسزایی برخوردار است.

بخش پنجم: مدل‌های تاب‌آوری

پژوهشگران حوزه تاب‌آوری سازوکارهای چندی را توصیف کرده‌اند که به وسیله آنها عوامل محیطی و فردی به کاهش یافتنی کردن اثرات آسیب‌رسان عوامل خطرزا کمک می‌کنند. درحالی که پژوهشگران گاهی مدل‌های گوناگون را پیشنهاد می‌کنند، ول در اکثر موارد افراد به مکانیسم یکسانی نامه‌ای متعدد می‌دهند، گارمزی^۱ و همکاران (۲۰۱۵)، برای توصیف تأثیر استرس و ویژگی‌های فردی بر کیفیت سازگاری و تطابق مدل‌هایی را ارائه می‌دهند:

(۱) مدل جبرانی^۲

(۲) مدل چالش^۳

(۳) مدل محافظتی^۴ یا مدل مصون‌سازی^۵ در مقابل آسیب‌پذیری

بخش ششم: موج‌های پژوهش درباره تاب‌آوری

پژوهش در زمینه تاب‌آوری بیشتر در بافتار شناسایی پدیدار شناختی ویژگی‌های افرادی که به بافت‌های خطرزا زندگی می‌کنند، نشأت گرفته است. در این زمینه سه موج در پژوهش و توجه به تاب‌آوری مطرح شده است.

موج اول: واکنشی به این پرسش بود که چه ویژگی‌هایی تفکیک‌کننده افرادی است که علی‌رغم عوامل خطرزا یا شرایط ناگوار، نسبت به افرادی است که رفتارهای مخرب نشان می‌دهند، پیشرفت می‌کنند. بیشتر ادبیات و منابع موجود تاب‌آوری جستجویی است جهت توصیف

^۱ - Garmezy

^۲ -compensatory

^۳ -challenge

^۴ -protective

^۵ -steeling

ویژگی‌های تاب آورانه درونی و بیرونی که به افراد کمک می‌کند تا خود را تطابق داده و کارکرد قبلی خود را باز یابند.

موج دوم: تلاشی بود جهت کشف فرایندهای دستیابی به ویژگی‌های شناخته شده تاب‌آوری. بنابراین تاب‌آوری به عنوان فرایندهای تطابق با شرایط ناگوار، به صورتی مطرح بود که به شناسایی، تحکیم و تقویت تاب‌آوری یا عوامل محافظتی منجر گردد.

موج سوم: به مفهوم تاب‌آوری منجر می‌گردد.

طی این پژوهش‌ها مشخص گردید که طی فرایند انسجام مجدد^۱، ازهم‌گسیختگی در زندگی نوعی انرژی انگیزشی مورد نیاز است. درواقع فرا نظریه تاب‌آوری، فراهم‌کننده ایده‌ای است برای اکثر نظریه‌های روان‌شناختی و آموزشی.

بخش هفتم: فرایند تاب‌آوری

موج دوم بررسی تاب‌آوری تلاشی بود جهت پاسخ به این پرسش که حالات تاب‌آوری چگونه کسب می‌شود؟ فلاچ (۱۹۹۷، ۱۹۸۸: نقل از ریچاردسون^۲، ۲۰۱۲)، بر این عقیده است که حالات تاب‌آوری طی یک فرایند شکست و انسجام مجدد می‌آید. یک فرایند با جزئیات بیشتر در زمینه کسب حالات تاب‌آوری به عنوان کارکردی از انتخاب هشیار یا ناهشیار به وسیله ریچاردسون و همکاران (۱۹۹۰) مطرح گردید. ریچاردسون ملی خطی را ارائه می‌دهد که طی آن فرد یا گروه از میان مراحل تعادل زیستی - روانی - معنوی، تعامل با فوریت‌های زندگی، ازهم‌گسیختگی، آمادگی برای انسجام مجدد به صورتی تاب آورانه، برگشت به تعادل یا با فقدان می‌گذرد.

^۱ -reintegration

^۲ - Richardson

بخش هشتم: احساس تعلق به مدرسه

انسان‌ها موجوداتی اجتماعی‌اند که از بدو تولد در یک مجموعه اجتماعی زندگی می‌کنند و نسبت به آن مجموعه احساس تعلق دارند. هر چه کودک بزرگ‌تر می‌شود نسبت به والدین، محله، شهر، مدرسه و اعضای خانواده احساس تعلق بیشتری می‌کند. گذشته و تاریخچه زندگی یک فرد در مدرسه این احساس را قوی‌تر می‌کند و همین ویژگی‌های فردی مشترک با سایر دانش‌آموزان منجر به احساس تعلق بیشتر آنها به مدرسه می‌شود. (۲۶)

دانش‌آموزان در شرایطی که خود را با مدرسه بیگانه بدانند، هرچند در مدرسه حضورداشته باشند و درس بخوانند و از حقوق خود قانونی برخوردار باشند؛ اما با تعاریف اجتماعی دانش‌آموز تلقی نمی‌شود. دانش‌آموزی از دیدگاه اجتماعی زمانی تحقق می‌یابد که دانش‌آموز نسبت به مدرسه و زیرساخت‌های آن احساس تعلق کند و در توسعه و تحولات مدرسه مشارکت جوید. قضاوت درباره احساس مسئولیت و مشارکت اعضای مدرسه در توسعه برنامه‌های مدرسه، فعالیت‌های فوق‌برنامه با ارزیابی و اندازه‌گیری شاخص احساس تعلق به مدرسه قابل تبیین و تحقق است (۱۴)

احساس تعلق زمینه‌ساز تصمیم‌گیری‌های فرد درباره تنظیم ارتباط خود با محیط است. هم‌چنین زمینه‌های همکاری و مشارکت در تحولات اجتماعی را فراهم می‌آورد. بنابراین احساس تعلق نقطه فرایندی است که طی آن فرد نسبت به مکان، شیء و یا امری احساس تعهد و مسئولیت پیدا می‌کند به‌نوعی که موجب احساس مثبت نسبت به محیط و امر خاص موردنظر می‌شود (۲۶)

احساس تعلق در درجه نخست به معنای خاص و متمایز بودن، ثابت و پایدار ماندن (تداوم داشتن) و به جمع تعلق داشتن است. به عبارت روشن‌تر، انسان‌ها با احساس تعلق به جمع داشتن امنیت و آرامش لازم را برای زندگی کسب می‌کند (۲۷)

با توجه به این که مفهوم احساس تعلق به مدرسه دارای کاربردهایی در حیطه‌های مختلف جامعه‌شناختی، روانشناسی، و پزشکی است، لذا تعاریف متعددی از احساس تعلق به مدرسه وجود دارد و توافق چندانی روی مفهوم آن وجود ندارد. تعریف موجود درباره احساس تعلق به مدرسه به چندین دسته تقسیم می‌شود. یکی از عمومی‌ترین دسته‌ها مبتنی بر بعد اجتماعی است، در این رویکرد احساس تعلق به مدرسه به صورت عمومی برای توصیف کیفیت ارتباطات در سطح جامعه و به صورت اختصاصی به عنوان دیدگاه افراد که باعث افزایش پیوند آنها با محیط مدرسه می‌شود تعریف می‌گردد (۱۹)

سیستم حاکم بر مدرسه بایستی به فرهنگ‌ها، اقلیت‌های قومی و نژادی احترام بگذارد. دیدگاه مبتنی بر جامعه‌شناسی بالینکه در جهت افزایش سلامت در مدرسه طراحی شده است، ولی دارای تأثیرات زیادی بر روی افزایش احساس تعلق به مدرسه است. رویکرد دیگر در تعریف احساس تعلق به مدرسه رویکرد روانشناسانه احساس تعلق به مدرسه است که در آن دانش‌آموزان احساس کنند خود و دیگر دانش‌آموزان مورد موافقت و حمایت از طرف مدرسه هستند (۲۸)

بخش نهم: رویکردهای احساس تعلق به مدرسه

رویکردهای احساس تعلق به مدرسه یکی از معانی مهم و مؤثر در ارتباط انسان و محیط و کیفیت آن احساس تعلق است. این حس عامل مهم در شکل‌گیری پایه‌های ارتباط استفاده‌کنندگان و محیط است و نهایتاً منجر به ایجاد محیط‌های باکیفیت خواهد گردید (۳۱) بنابراین رویکردهای معرفت‌شناسی و یادگیری دانش‌آموز محور در جهت ایجاد احساس تعلق به مدرسه بررسی می‌شود.

بند اول: احساس تعلق به مدرسه از نظر رویکرد معرفت‌شناسی

مطالعات بسیار متعددی در مورد شناخت احساس تعلق به مدرسه و ارتباط آن توسط علوم مختلف صورت گرفته است و متفکرین مختلفی در حوزه‌های گوناگون به تبیین و شناخت این حس و نقش آن در زندگی انسان پرداخته‌اند. به‌طور کلی می‌توان این گروه از متفکرین را در دو دسته تقسیم‌بندی کرد (۳۲) (ساتتوس، ۲۰۱۴).

- گروه اول: پدیدارشناسان - گروه دوم: روانشناسان محیطی

بند دوم: پدیدارشناسان

از نگاه پدیدارشناسان احساس تعلق به مدرسه به معنای پیوندی محکم و عاملی تأثیرگذار در میان دانش‌آموزان و مدرسه با اجزاء تشکیل‌دهنده آن است که این پیوند به‌صورت مثبت بوده و سبب گسترش عمیق ارتباط فرد با محیط می‌گردد و با گذر زمان عمق بیشتری نیز می‌یابد (۳۲) بر اساس این رویکرد، تجربه اصلی‌ترین رکن معنایی یک مکان است و ارتباط مستقیم با نحوه ادراک انسانی و مقولات مربوط به آن دارد. تحقیقات به‌عمل آمده نشان می‌دهد که هر چه مدت ارتباط فرد با یک مکان بیشتر شود به همان نسبت شناخت و ادراک انسان‌ها از آن مکان افزایش می‌یابد و امکان ایجاد احساس تعلق در محیط افزایش پیدا می‌کند.

۱. رویکرد شناختی

این رویکرد بر نقش شناخت انسان از محیط به‌عنوان ضرورت ایجاد حس تعلق تأکید می‌کند. بر این اساس محیط‌هایی با آگاهی و شناخت بیشتر برای افراد دارای بار معنایی بیشتر نسبت به محیط‌های مشابه با شناخت فردی کم‌تر است (۳۳)

۲. رویکرد اجتماعی

از نگاه این رویکرد احساس تعلق به مدرسه برآیند عواملی از تعاملات اجتماعی است که در محیط مدرسه صورت می‌پذیرد. براساس این رویکرد، محیط مدرسه حاوی اطلاعات و نشانه‌های مشترک اجتماعی است که انسان‌ها با درک و رمزگشایی با محیط موردنظر خود به تعامل می‌رسند (۳۱)

۳. رویکرد احساسی

این رویکرد به بعد عاطفی و احساسی ارتباط انسان با مدرسه اشاره دارد و تعامل در این درجه را ناشی از نوعی ارتباط عمیق بین فرد و محیط می‌داند. بسیاری از نظریه‌ها احساس تعلق در این رویکرد را انعکاسی از شناخت و ادراک نسبت به محیط می‌دانند (۳۴)

۴. عوامل محیطی

این دسته از عوامل براساس نظریه رفتار در روانشناسی محیطی به کار دسته‌بندی محیط می‌پردازد. فعالیت‌های حاکم در محیط مدرسه بر اساس عوامل اجتماعی، کنش‌ها و تعاملات انسان‌ها تعریف می‌شود و شکل و ویژگی‌های هر یک نقش مؤثری در شکل‌گیری احساس تعلق به مدرسه داشته است. بنابراین احساس تعلق یکی از علائم و عوامل مهم در ارزیابی ارتباط انسان و ایجاد محیط‌های انسانی با کیفیت است. این سطح بامعنای محیطی بیانگر نوعی ارتباط عمیق فرد با محیط بوده و در این سطح فرد نوعی هم ذات‌پنداری بین خود و مکان موردنظر احساس می‌کند (۳۵)

بخش دهم: عوامل محافظت کننده خودکشی

عوامل محافظت کننده عواملی هستند که تا حدی فرد را در مقابل خودکشی محافظت می کنند. درواقع، از این عوامل به منزله عایقی در برابر خودکشی یاد می شود. اما نباید آنها را آنچنان قوی پنداشت که گویا قادر به از بین بردن اثر عوامل مهم خطرآزا هستند. تعدادی این عوامل عبارتند از نبود اختلالات روان پزشکی، شاغل بودن، داشتن فرزند و همسر، مسئولیت پذیری، حاملگی در زنان، داشتن عقاید مذهبی قوی، احساس رضایت از زندگی، وجود مکانیسم های دفاعی و مقابله ای، وجود یکپارچگی اجتماعی از طرفی شغل یا داشتن اوقات فراغت مفید، دسترسی به خدمات و مراقبت های بهداشت روان، دریافت حمایت از طرف دوستان، خانواده و سایر افراد مهم، وجود رابطه مثبت و خوب با درمانگر (۴۴).

بخش یازدهم: عوامل خطرزای خودکشی

این عوامل را می توان به ۵ دسته اصلی تقسیم کرد: ۱- عوامل جمعیت شناختی شامل سن و جنس، ۲- خودکشی فعلی یا قبلی، ۳- وجود اختلالات و علائم روان پزشکی مانند اعتیاد، افسردگی شدید، اضطراب و ...، ۴- وجود تاریخچه شخصی شامل مواردی نظیر سابقه بیماری های مزمن طبی، خانوادگی، تاریخچه روانی اجتماعی، و ۵- وجود اختلالات شخصیتی همچنین در برخی مطالعات از فقر، انزوا و تنهایی، از دست دادن عزیزان، زندانی شدن، جنگ و درگیری های نظامی، بلایای طبیعی، دانش انجام خودکشی و در اختیار داشتن وسایل مورد نیاز خودکشی به عنوان عوامل خطر برای خودکشی نام برده شده است (۴۵).

بخش دوازدهم: طبقه‌بندی انواع خودکشی

بند اول: خودکشی از نظر دورکهایم

یکی از نخستین دانشمندانی که اقدام به بررسی علمی خودکشی کرده و نسبت به تقسیم‌بندی انواع خودکشی اقدام نموده است، جامعه‌شناس فرانسوی به نام امیل دورکهایم (۱۸۹۷) می‌باشد. وی (به نقل از رضائیان، ۱۳۹۱) در کتاب "تقسیم‌کار اجتماعی" خودکشی را به چهار طبقه تقسیم می‌کند:

بند دوم: خودکشی خودخواهانه

این نوع خودکشی وقتی روی می‌دهد که پیوندهای اجتماعی فرد کاهش یافته و احساس جدا افتادگی و از دست دادن حمایت اجتماعی به فرد دست داده است. فقدان وابستگی خانوادگی دلیلی است برای آسیب‌پذیری نسبی افراد مجرد نسبت به متأهل، آسیب‌ناپذیری نسبی زوج‌های صاحب فرزند در مقابل خودکشی. همچنین، میزان پایین خودکشی در مناط روستایی مؤید این مطلب است (۴۶).

بند سوم: خودکشی دیگرخواهانه

این خودکشی در پاسخ به درخواست‌های اجتماعی رخ می‌دهد. یعنی در این حالت فرد احساس فردیت را در مقایسه با تعلق به گروه کمتر حس کرده و خود را برای بهبود جامعه‌اش می‌کشد. خودکشی مخصوص ژاپنی‌ها نیز نوعی دفاع از شرافت خانوادگی و گروهی محسوب می‌شود، در این طبقه جای می‌گیرد (۴۷). به اعتقاد دورکهایم (۱۸۹۷) دو نوع خودکشی اول، ناشی از عدم توازن در همبستگی اجتماعی است (۴۷).

بند چهارم: دیدگاه جامعه‌شناختی پیرامون خودکشی

معروف‌ترین نظریه‌پرداز خودکشی در جامعه‌شناسی امیل دورکیم می‌باشد. تئوری جامعه‌شناختی دورکیم روشن‌گر این نکته است که خودکشی اشخاص در جامعه‌های مختلفی ارتباط منطقی با عوامل غیراجتماعی مانند جنس، سن، دین و تأهل ندارد. وی در رد نظریه بعضی از روانشناسان و روان‌پزشکان که معتقدند بیشتر کسانی که دست به خودکشی می‌زنند به هنگام ارتکاب این عمل در حالت بیمارگونه‌اند و به دلیل حالت روانی خویش مستعد خودکشی هستند، بیان می‌دارد "علی‌رغم اینکه آمادگی خودکشی در میان افراد دارای بیماری‌های روانی زیاد است، ولی نیروی تعیین‌کننده خودکشی نیروی روان‌شناختی نیست، بلکه نیروی اجتماعی است.

به‌طور خلاصه می‌توان گفت، برخلاف جامعه‌شناسان که خودکشی را در چارچوب ساختار روابط فرد با دیگران بررسی می‌کنند، روانشناسان خودکشی را کنش عمدی هدایت پرخاشگری به درون دانسته و در مطالعه آن بر ویژگی‌های فرد خودکشی‌کننده تأکید دارند. دیدگاه‌های روان‌شناختی در مورد خودکشی به علت‌هایی پرداخته‌اند که ریشه در مشکلات روانی و سابقه زندگی فرد دارد. هرچند خودکشی متأثر از وضعیت‌های کلان اقتصادی، اجتماعی، روانی و سیاسی است؛ در نهایت خودکشی امری فردی است و این خود فرد است که با توجه به سازوکارهای درونی و شخصیتی و تاریخچه زندگی‌اش در مورد خودکشی تصمیم می‌گیرد.

بخش سیزدهم: نوع و روش تحقیق

تحقیق حاضر با توجه به هدف آن جزء تحقیقات کاربردی^۱ محسوب می‌شود. چون هدف تحقیقات کاربردی توسعه دانش برای به‌کارگیری در یک زمینه خاص می‌باشد. به عبارت دیگر تحقیقات کاربردی به سمت کاربرد علمی دانش هدایت می‌شوند (۶۰).

^۱ Applied Research

در طبقه‌بندی این نوع پژوهش بر اساس روش، پژوهش حاضر از نوع همبستگی می‌باشد. همچنین این تحقیق از نظر دسته‌بندی تحقیقات برحسب نحوه گردآوری داده‌ها (طرح تحقیق)، تحقیق توصیفی به شمار می‌رود که به توصیف ویژگی‌های نمونه و سپس تعمیم این ویژگی‌ها به جامعه آماری پرداخته است. تحقیقات توصیفی خود بر چند دسته هستند که این پژوهش از نوع پیمایشی آن می‌باشد. با تحقیق پیمایشی به توصیف، پیش‌بینی و تحلیل ارتباط میان متغیرها پرداخته می‌شود. و با توجه به زمان جمع‌آوری داده‌ها، از نوع پیمایشی مقطعی می‌باشد. در این پژوهش از شیوه پرسشنامه استفاده شده است. درواقع این تحقیق به دنبال جمع‌آوری اطلاعات برای توصیف شرایط موجود و آزمون فرضیه برای پاسخگویی به سؤالات پژوهش می‌باشد.

بخش چهاردهم: جامعه آماری

جامعه آماری به کل افرادی اطلاق می‌شود که از جهات خاص مربوط به نقطه‌نظرهای تحقیق دارای صفات مشترک بود و مشمول نتایج پژوهش موردنظر می‌باشد (۶۱). به عبارت دیگر مجموعه‌ای از اشیاء و عناصری است که دارای اطلاعات موردنیاز در فرایند تحقیق بوده و هدف محقق آن است که در مورد آن‌ها نتیجه‌گیری کند (۶۲). دو نوع جامعه آماری وجود دارد: محدود و نامحدود. جمعیت محدود دارای تعدادی اجزاء ثابت و محدود است، درحالی‌که جمعیت نامحدود مشخص نیست (۶۳).

جامعه آماری این پژوهش کلیه دانش‌آموزان پسر نوبت اول و دوم دبیرستان شهر تبریز که تعداد کلیه این دانش‌آموزان جمعاً برابر با ۶۰۰۰ نفر می‌باشد که حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران بدست آمده است (جدول ۳-۱).

بخش پانزدهم: روش نمونه گیری و حجم نمونه

نمونه گیری نیازی علمی است، چون جامعه ممکن است بسیار بزرگ باشد. مسلماً نمی توان، همه آن ها را مورد مطالعه و بررسی قرار داد. پس با تعداد معدودی از پاسخ دهندگان که از جامعه مورد نظر انتخاب شده اند و از نظر ویژگی معرف آن جامعه هستند. می توان نتایج حاصله از آن را به کل جامعه تعمیم داد. نمونه مورد نظر به طور طبقه ای خوشه ای چند مرحله ای انتخاب شده است و این انتخاب بر اساس شانس است که هر یک از افراد جامعه از شانس برابری برخوردار هستند. روش نمونه گیری تحقیق حاضر روش نمونه گیری خوشه ای است که در آن جامعه، به تعدادی دبیرستان تفکیک شده است و پس از آن حجم نمونه بر اساس نسبت هر کدام از دبیرستان ها مشخص شد.

برای تعیین حجم نمونه برای دانش آموزان دبیرستان از فرمول کوکران استفاده شده است که در این فرمول:

Z : سطح زیر منحنی نرمال استاندارد به ازای آلفای 0.05 برابر با 1.96

P : نسبت صفت مورد نظر در جامعه که در زمان عدم دسترسی برابر با 0.5 در نظر گرفته شده است.

$$q = 1 - p$$

$a = 0.05$ خطا یا احتمال ارتکاب به خطای نوع اول.

$d = 0.05$: حداکثر خطای برآورد قابل قبول که اصولاً برابر با 0.05 در نظر گرفته می شود.

فرمول کوکران:

$$n_{max} = \frac{z^2 \frac{pq}{d^2}}{1 + \frac{1}{N} [\frac{pq}{d^2} - 1]} = 356/66 \cong 357$$

که در این تحقیق، با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای متناسب با حجم جامعه و با استفاده از فرمول کوکران و با حداکثر خطای برآورد قابل قبول برای تعیین حجم نمونه ۰/۰۵، حجم نمونه ۳۰۵ نفر تعیین شده است.

روش نمونه‌گیری مورد استفاده برای دانش‌آموزان دبیرستان شهر تبریز در این تحقیق روش نمونه‌گیری طبقه‌ای خوشه‌ای چندمرحله‌ای است. یعنی از هر دوره دبیرستان در نظر گرفته شده و به نسبت جمعیت، تعدادی کلاس به عنوان حجم نمونه، انتخاب و پرسشنامه بین آن‌ها توزیع شده است. (جدول ۳-۱)

$$n_i = \left(\frac{N_i}{N}\right)n$$

n : حجم کل نمونه

N : حجم کل جامعه

n_i : حجم کل نمونه در طبقه i -ام

N_i : حجم طبقه i -ام

جدول ۳-۱. برآورد حجم نمونه برای هر یک از دوره‌ها

ردیف	نام دوره‌های متوسطه	تعداد کل دانش آموزان	تعداد نمونه دانش آموزان
۱	دوره متوسطه اول	۲۸۹۵	۱۳۹
۲	دوره متوسطه دوم	۳۱۰۵	۲۱۸
	جمع کل	۶۰۰۰	۳۵۷

بخش شانزدهم: روش و ابزار گردآوری اطلاعات

ابزار اندازه‌گیری و مقیاس‌ها وسایلی هستند که محقق به کمک آن‌ها قادر است اطلاعات موردنیاز خود را گردآوری، ثبت و کمی نماید (۶۴).

ابزارهای متعددی برای اندازه‌گیری متغیرها وجود دارد که پرسشنامه یکی از ابزارهای رایج تحقیق و روشی مستقیم برای کسب داده‌های پژوهشی است (۶۵).

پرسشنامه مجموعه‌ای از سؤالات مکتوب است که باهدف کسب اطلاعات تهیه و توزیع و جمع‌آوری می‌شود. محقق انتظار دارد از طریق پرسشنامه اطلاعات موردنیاز را درباره افراد موردبررسی به دست آورد (۵۴). روش پرسشنامه‌ای یکی از روش‌های بسیار متداول در گردآوری اطلاعات میدانی است که جمع‌آوری اطلاعات را در سطح وسیع امکان‌پذیر می‌سازد (۵۵).

مهم‌ترین روش‌های گردآوری اطلاعات در این تحقیق بدین شرح است:

(۱) مطالعات کتابخانه‌ای

در این قسمت جهت گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات تحقیق موضوع، از منابع کتابخانه‌ای، مقالات، کتاب‌های موردنیاز و نیز از شبکه جهانی اطلاعات^۱ استفاده شده است.

(۲) تحقیقات میدانی

در این قسمت به منظور جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات برای تجزیه و تحلیل از سه پرسشنامه استفاده گردیده است.

بخش هفدهم: بررسی فرض نرمال بودن متغیرها

جدول ۴-۴: آزمون کلموگراف اسمیرنوف برای بررسی فرض نرمال بودن متغیرها

آماره کلموگراف اسمیرنوف	معنی‌داری	تعداد	فرض نرمال
۲/۳۱۳	۰/۰۰۱	۳۵۷	برقرار نیست
۱/۲۰۷	۰/۱۰۸	۳۵۷	برقرار است
۰/۴۰۷	۰/۰۳۸	۳۵۷	برقرار نیست

^۱ Internet

جدول ۴-۵: تحلیل واریانس مدل رگرسیون میزان روابط چندگانه تاب‌آوری و احساس تعلق به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

منبع تغییرات	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	R	R^2_{adj}	مقدار F	p مقدار
رگرسیون	۶۷۷۸/۸۶۸	۲	۳۳۸۹/۴۳۴	۰/۶۵۱	۰/۴۲	۱۲۹/۹۹	۰/۰۰۱
باقی مانده	۹۲۳۰/۵۸۳	۳۵۴	۲۶/۰۷۵				
جمع	۱۶۰۰۹/۴۵۱	۳۵۶	-				

* بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H_0 : بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H_1 : بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر تاب‌آوری و ایده پردازی خودکشی برابر $۰/۴۳-$ و با مقدار p (معنی‌داری) $۰/۰۰۱$ و کوچکتر از سطح معنی‌داری $۰/۰۵$ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می‌شود و در نتیجه تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه

معنی‌داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۱-۴) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین ضریب تعیین بین دو متغیر برابر $0/۱۶۷$ ($R^2 = 0/۱۶۷$) است به عبارتی $۱۶/۷$ درصد تغییرات ایده پردازی خودکشی به وسیله تاب‌آوری دانش‌آموزان تبیین می‌شود (جدول ۴-۷ و نمودار ۴-۱).

جدول ۴-۷: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
نوع رابطه	وجود رابطه	تعداد	معنی‌داری	ضریب همبستگی پیرسون	تاب‌آوری تحصیلی
				-۰/۴۳	
معکوس	دارد	۳۵۷	۰/۰۰۱		

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۴-۱ همان‌طور که مشاهده می‌شود با بالا رفتن نمرات تاب‌آوری، ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان کاهش پیدا می‌کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.

*بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H: بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H_۱: بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر تاب‌آوری و ایده پردازی خودکشی برابر $-۰/۴۳$ و با مقدار p (معنی‌داری) $۰/۰۰۱$ و کوچکتر از سطح معنی‌داری $۰/۰۵$ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می‌شود و در نتیجه تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه معنی‌داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۱-۴) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین ضریب تعیین بین دو متغیر برابر $۰/۱۶۷$ ($R^2 = ۰/۱۶۷$) است به عبارتی $۱۶/۷$ درصد تغییرات ایده پردازی خودکشی به وسیله تاب‌آوری دانش‌آموزان تبیین می‌شود (جدول ۴-۷ و نمودار ۴-۱).

جدول ۴-۷: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین تاب‌آوری با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
تاب‌آوری تحصیلی	ضریب همبستگی پیرسون	معنی‌داری	تعداد	وجود رابطه	نوع رابطه
	$-۰/۴۳$	$۰/۰۰۱$	۳۵۷	دارد	معکوس

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۴-۱ همان‌طور که مشاهده می‌شود با بالا رفتن نمرات تاب‌آوری، ایده‌پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان کاهش پیدا می‌کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.

*بین مشارکت در اجتماع با ایده‌پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H: بین مشارکت در اجتماع با ایده‌پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H_۱: بین مشارکت در اجتماع با ایده‌پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر مشارکت در اجتماع و ایده‌پردازی خودکشی برابر $-0/32$ و با مقدار p (معنی‌داری) $0/001$ و کوچکتر از سطح معنی‌داری $0/05$ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می‌شود و در نتیجه مشارکت در اجتماع با ایده‌پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه معنی‌داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۳-۴) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین ضریب تعیین بین دو متغیر برابر $0/119$ ($R^2 = 0/119$) است به عبارتی $11/9$ درصد تغییرات ایده‌پردازی خودکشی به وسیله مشارکت در اجتماع دانش‌آموزان تبیین می‌شود (جدول ۴-۹ و نمودار ۳-۴).

جدول ۴-۹: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین مشارکت در اجتماع با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
نوع رابطه	وجود رابطه	تعداد	معنی داری	ضریب همبستگی پیرسون	مشارکت در اجتماع
معکوس	دارد	۳۵۷	۰/۰۰۱	-۰/۳۲	

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۳-۴ همان طور که مشاهده می شود با بالا رفتن نمرات مشارکت در اجتماع، ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان کاهش پیدا می کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.

*بین ارتباط فرد با مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H: بین ارتباط فرد با مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H_۱: بین ارتباط فرد با مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده ها نشان می دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر ارتباط فرد با مدرسه و ایده پردازی خودکشی برابر ۰/۱۱۴- و با مقدار p (معنی داری) ۰/۰۳۱ و کوچکتر از

سطح معنی‌داری ۰/۰۵ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می‌شود و در نتیجه ارتباط فرد با مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه معنی‌داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۴-۴) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین ضریب تعیین بین دو متغیر برابر ۰/۰۱۶ ($R^2 = ۰/۰۱۶$) است به عبارتی ۱/۶ درصد تغییرات ایده پردازی خودکشی به‌وسیله ارتباط فرد با مدرسه دانش‌آموزان تبیین می‌شود (جدول ۴-۱۰ و نمودار ۴-۴).

جدول ۴-۱۰: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین ارتباط فرد با مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
نوع رابطه	وجود رابطه	تعداد	معنی‌داری	ضریب همبستگی پیرسون	ارتباط فرد با مدرسه
معکوس	دارد	۳۵۷	۰/۰۳۱	-۰/۱۱۴	

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۴-۴ همان‌طور که مشاهده می‌شود با بالا رفتن نمرات ارتباط فرد با مدرسه، ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان کاهش پیدا می‌کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.

*بین مشارکت علمی با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H. بین مشارکت علمی با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H_۱ بین مشارکت علمی با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر مشارکت علمی و ایده پردازی خودکشی برابر $-۰/۵۵۴$ و با مقدار p (معنی‌داری) $۰/۰۰۱$ و کوچکتر از سطح معنی‌داری $۰/۰۵$ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می‌شود و در نتیجه مشارکت علمی با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه معنی‌داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۴-۵) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین تعیین بین دو متغیر برابر $۰/۳۱۹$ ($R^2 = ۰/۳۱۹$) است به عبارتی $۳۱/۹$ درصد تغییرات ایده پردازی خودکشی به وسیله مشارکت علمی دانش‌آموزان تبیین می‌شود (جدول ۴-۱۱ و نمودار ۴-۵).

جدول ۴-۱۱: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین مشارکت علمی با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
نوع رابطه	وجود رابطه	تعداد	معنی‌داری	ضریب همبستگی پیرسون	مشارکت علمی
معکوس	دارد	۳۵۷	۰/۰۰۱	-۰/۵۵۴	

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۴-۵ همان‌طور که مشاهده می‌شود با بالا رفتن نمرات مشارکت علمی، ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان کاهش پیدا می‌کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.

* بین احساس مثبت به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H: بین احساس مثبت به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H_۱: بین احساس مثبت به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر احساس مثبت به مدرسه و ایده پردازی خودکشی برابر $۰/۳-$ و با مقدار p (معنی‌داری) $۰/۰۰۱$ و کوچکتر

از سطح معنی داری ۰/۰۵ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می شود و در نتیجه احساس مثبت به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه معنی داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۴-۶) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین ضریب تعیین بین دو متغیر برابر ۰/۰۹ ($R^2 = ۰/۰۹$) است به عبارتی ۹ درصد تغییرات ایده پردازی خودکشی به وسیله احساس مثبت به مدرسه دانش آموزان تبیین می شود (جدول ۴-۱۲ و نمودار ۴-۶).

جدول ۴-۱۲: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین احساس مثبت به مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
نوع رابطه	وجود رابطه	تعداد	معنی‌داری	ضریب همبستگی پیرسون	احساس مثبت به مدرسه
معکوس	دارد	۳۵۷	۰/۰۰۱	-۰/۳	

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۴-۶ همان‌طور که مشاهده می‌شود با بالا رفتن نمرات احساس مثبت به مدرسه، ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان کاهش پیدا می‌کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.^[۲]

*بین حمایت معلم با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H: بین حمایت معلم با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H_۱: بین حمایت معلم با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر حمایت معلم و ایده پردازی خودکشی برابر ۰/۶۲۵- و با مقدار p (معنی‌داری) ۰/۰۰۱ و کوچکتر از سطح

معنی داری ۰/۰۵ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می شود و در نتیجه حمایت معلم با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه معنی داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۷-۴) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین ضریب تعیین بین دو متغیر برابر ۰/۴۱۵ ($R^2 = ۰/۴۱۵$) است به عبارتی ۴۱/۵ درصد تغییرات ایده پردازی خودکشی به وسیله حمایت معلم دانش آموزان تبیین می شود (جدول ۴-۱۳ و نمودار ۴-۷).

جدول ۴-۱۳: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین حمایت معلم با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
نوع رابطه	وجود رابطه	تعداد	معنی داری	ضریب همبستگی پیرسون	حمایت معلم
معکوس	دارد	۳۵۷	۰/۰۰۱	-۰/۶۲۵	

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۷-۴ همان طور که مشاهده می شود با بالا رفتن نمرات حمایت معلم، ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان کاهش پیدا می کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.

* بین احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

H: بین احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود ندارد.

H₁: بین احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه وجود دارد.

تجزیه و تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که ضریب همبستگی آزمون پیرسون بین دو متغیر احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه و ایده پردازی خودکشی برابر $0/466-$ و با مقدار p (معنی‌داری) $0/001$ و کوچکتر از سطح معنی‌داری $0/05$ هستند، لذا در این سطح فرض H_0 یعنی عدم وجود رابطه رد می‌شود و در نتیجه احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش‌آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز رابطه معنی‌داری وجود دارد. این مطلب با توجه به نحوه پراکندگی نقاط و همچنین خط برازش شده در نمودار (۴-۸) مورد تأیید است. در ضمن منفی بودن ضریب همبستگی و شیب خط برازش شده نشان از رابطه معکوس بین این دو متغیر است. همچنین ضریب تعیین بین دو متغیر برابر $0/21$ ($R^2 = 0/21$) است به عبارتی ۲۱ درصد تغییرات ایده پردازی خودکشی به وسیله احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه دانش‌آموزان تبیین می‌شود (جدول ۴-۱۴ و نمودار ۴-۸).

جدول ۴-۱۴: آماره آزمون همبستگی پیرسون مربوط به رابطه بین احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه با ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان پسر دبیرستانی شهر تبریز

ایده پردازی خودکشی					متغیر
نوع رابطه	وجود رابطه	تعداد	معنی داری	ضریب همبستگی پیرسون	احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه
معکوس	دارد	۳۵۷	۰/۰۰۱	-۰/۴۶۶	

توجه: با توجه به نحوه پراکندگی نقاط در نمودار پراکنش ۴-۸ همان طور که مشاهده می شود با بالا رفتن نمرات احساس رعایت احترام و عدالت در مدرسه، ایده پردازی خودکشی در بین دانش آموزان کاهش پیدا می کند که نشان از وجود رابطه معکوس بین این دو متغیر است.

نتایج تحقیق

توصیف کمی متغیر تاب آوری

با توجه به یافته های تحقیق میانگین بدست آمده از میانگین سطری گویه ها برای افراد مورد مطالعه برابر با ۷۸/۱۳ می باشد. همچنین با توجه به جدول انحراف معیار برابر با (۱۷/۹۸)، چولگی برابر با (۰/۲۷۵) و کشیدگی (۰/۲۷۶) مشاهده شده است.

توصیف کمی متغیر احساس تعلق به مدرسه

با توجه به یافته‌های تحقیق میانگین بدست آمده از میانگین سطری گویه‌ها برای افراد مورد مطالعه برابر با ۷۶/۶۷ می‌باشد. همچنین با توجه به جدول انحراف معیار برابر با (۱۲/۳۹)، چولگی برابر با (۰/۰۶۱) و کشیدگی (۰/۲۵) مشاهده شده است.

توصیف کمی متغیر ایده پردازی خودکشی

با توجه به یافته‌های تحقیق میانگین بدست آمده از میانگین سطری گویه‌ها برای افراد مورد مطالعه برابر با ۱۴/۳۷ می‌باشد. همچنین با توجه به جدول انحراف معیار برابر با (۶/۷۰۶)، چولگی برابر با (۰/۲۰۲) و کشیدگی (۰/۲۳۳) مشاهده شده است.

منابع و مأخذ

۱. ابوالقاسمی، مهدی. ۱۳۹۸. مقایسه احساس تعلق به مدرسه در میان دانش‌آموزان مدارس هوشمند و عادی شهر اصفهان و بررسی ارتباط تعلق به مدرسه با انگیزه پیشرفت تحصیلی و پیشرفت تحصیلی آنان. پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه تهران.
۲. ابوالقاسمی، علی. ۱۳۹۰. ارتباط تاب‌آوری، استرس و خودکارآمدی با رضایت از زندگی در دانش‌آموزان دارای پیشرفت تحصیلی بالا و پایین. مجله مطالعات روانشناختی، دوره ۷.
۳. احمدی، سهیلا؛ موسوی میرنجف؛ حسنی، محمد. ۱۳۹۹. رابطه جو اخلاقی مدرسه با احساس تعلق به مدرسه و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان. فصلنامه اخلاق در علوم و فناوری سال سیزدهم شماره ۴.
۴. اشرفی، الهام؛ اسدی، محسن؛ موسوی، میرطاهر. واعظ مهدوی، محمدرضا. ۱۳۹۸. تعلق و عوامل تعیین کننده آن. مجله دانش و تندرستی ۴ (۲).
۵. امیدی، مهسا؛ عصاره، علیرضا. ۱۳۹۷. مدل یابی تأثیر سبک‌های هویت بر احساس تعلق به مدرسه با میانجی‌گری خود پنداره تحصیلی در دانش‌آموزان دختر. فصلنامه خانواده‌پژوهش. شماره ۳۷.
۶. بهروز، بهزاد؛ گل محمدیان، محسن؛ حجت خواه، سید محسن. ۱۴۰۰. رابطه علی تنظیم هیجان با گرایش به ایده پردازی خودکشی با میانجی‌گری رضایت زناشویی در زنان زلزله دیده. خانواده درمانی کاربردی. دوره ۲ شماره ۱.
۷. حکیم زاده، رضوان؛ ابوالقاسمی، مهدی؛ نجاتی، فرهاد. ۱۳۹۶. بررسی رابطه احساس تعلق به مدرسه با انگیزه پیشرفت و عملکرد تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه شهر اصفهان. مجله علوم تربیتی دانشگاه شهید چمران اهواز. دوره ششم شماره ۱.

۸. ذراتی، ایران؛ برماس، حامد؛ ثابت، مهرداد. ۱۳۹۹. همبستگی ترومای کودکی و ایده پردازی خود کشی با میانجی گری درد روانی و روابط موضوعی. مدیریت ارتقای سلامت. دوره ۹ شماره ۳.

۹. رضایی راد، مجتبی؛ ساداتی مطلق، سیده لیلا. ۱۳۹۸. مقایسه انگیزه پیرشفت، اعتماد به نفس، احساس تعلق به مدرسه و عملکرد تحصیلی دانش آموزان مدارس دولتی، نمونه دولتی، هوشمند و تیزهوشان. پژوهش در برنامه ریزی درسی، سال چهاردهم، دوره دوم، شماره ۲۸.

۱۰. ساریخانی، م. ۱۳۹۶. پیش بینی فرسودگی شغلی بر اساس تاب آوری و دلبستگی شغلی بین کارکنان. پایان نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه آزاد اسلامی واحد ارسنجان.

۱۱. سعادت اظهر، حمیدرضا؛ سوری، احمد؛ کریمی، روح الله. ۱۴۰۰. رابطه بین ویژگیهای شخصیتی با تاب آوری در کارکنان یگان ویژه ناجا. فصلنامه منابع انسانی ناجا. سال نهم شماره ۳۸

۱۲. سلیمانی، منصور. ۱۳۹۵. تأثیر آموزش مهارت های اجتماعی بر سازگاری اجتماعی و عملکرد تحصیلی دانش آموزان پسر پایه دو. م. پایان نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد رشته آموزش و پرورش استثنایی، دانشگاه تهران.

۱۳. شریفی، فائزه؛ مرزیه، افسانه، جنابادی، حسین. ۱۳۹۸. رابطه اهداف پیشرفت با احساس تعلق به مدرسه به مدرسه و نشاط ذهنی دانش آموزان. مجله روانشناسی مدرسه. دوره ۶ شماره ۴.

۱۴. شکر اللهی، مرضیه؛ میکائیلی، فرزانه. ۱۴۰۰. بررسی رابطه بین حمایت معلمان و اعتماد به همسالان با احساس تعلق به مدرسه. دومین کنفرانس بین المللی روانشناسی، مشاوره و تعلیم تربیت. موسسه آموزش عالی شاندیز.

۱۵. عباسی، محمد؛ قدم پور، عزت اله؛ حجتی، محمد. ۱۳۹۹. تأثیر آموزش بازسازی شناختی بر تصویر بدنی، اضطراب اجتماعی و ایده پردازی خودکشی در دانش آموزان دارای تصویر بدن منفی. آموزش و ارزشیابی (علوم تربیتی) دوره ۱۳ شماره ۵۱.

۱۶. فرهمندیان، محمد.. ۱۳۹۷. نیاز به احساس تعلق داشتن. نشریه پیوند شماره ۲۷۸

۱۷. قنبری برزین، علی، جعفرزاده، فروزنده. ۱۳۹۰. قدرت هویت ملی در میان ایرانیان. فصلنامه مطالعات ملی پژوهشگاه علوم انسانی جهاد دانشگاهی. شماره ۱۲

۱۸. کیانی، راد، داریوش. ۱۳۹۸. ارتباط بین قلدری در مدرسه با عزت نفس و تعلق به مدرسه در بین دانش آموزان سال دوم راهنمایی مدارس پسرانه شهر تهران. پایان نامه جهت اخذ مدرک کارشناسی ارشد. دانشگاه تهران.

۱۹. گل محمدی، احمد. ۱۳۹۷. جهانی شدن تعلق و هویت. تهران. نشر نی.

۲۰. محمدی نیا، ندا؛ رضایی، محمدعلی؛ سمیعی زاده، طیبه؛ دربان، فاطمه. ۱۳۹۱. بررسی فراوانی افکار خودکشی در دانشجویان علوم پزشکی. فصلنامه افق پرستاری دوره اول شماره ۱.

۲۱. مطلبی، قاسم، جوان فروزنده، علی. ۱۳۹۰. مفهوم احساس تعلق و عوامل تشکیل دهنده آن. مجله هویت شهر ۸ (۵).

۲۲. ناطق ور، محمد جواد. ۱۳۹۸. نقش خانواده در تقویت احساس تعلق اجتماعی در فرزندان، نشریه رشد آموزش علوم اجتماعی. شماره ۳۹.

۲۳. ویسی، ناصر. ۱۳۹۳. بررسی رابطه شیوه های فرزندپروری با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر پایه دوم و سوم مقطع ابتدایی شهر کامیاران. پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه علامه طباطبائی.

۲۴. Agaibi, C. E, & Wilson, J. P. (۲۰۱۵). "Trauma, PTSD, and resilience: A review Of The Literature". Trauma, Violence, & Abuse, ۶(۳), PP: ۱۹۵-۲۱۶.

Anderson, M., Banker R., Janakiraman S. (۲۰۱۳). Are selling, general, and administrative costs 'sticky'?. Journal of Accounting Research, ۴۱(۱), ۴۷-۶۳.

۲۵. Antoni M H, Ironson G, Schnneiderman, N. Cognitive Behavioral Stress Management. Alemohammad, SJ, Jokar S, Neshat Doost H. (Translators) (۲۰۱۹). ۳۱۵. In Press. (Full Text in Persian)

۲۶. Birtch, T. A., & Chiang, F. F. T. (۲۰۱۵). The Influence of Business School's Ethical Climate on Students' Unethical Behavior. Journal of Business Ethics, ۱۲۳(۲), ۲۸۳-۲۹۴. doi: ۱۰.۱۰۰۷/s۱۰۵۵۱-۰۱۳-۱۷۹۵-y

۲۷. Bush, K. R. (۲۰۱۹). Separatedness and connectedness in the parent-adolescent relationship as predictors of adolescent self-esteem in US and Chinese samples. Marriage & Family Review, ۳۰(۱-۲), ۱۵۳-۱۷۸.

۲۸. Carter, G., Reith, D. M., Whyte, I. M., & McPherson, M. (۲۰۱۵). Repeated self-poisoning: increasing severity of self-harm as a predictor of subsequent suicide. The British Journal of Psychiatry, ۱۸۶, ۲۵۳-۲۵۷.

۲۹. Chapman, R. L. Buckley, L. Sheehan, M. & Shochet, I. (۲۰۱۳). School-based programs for increasing connectedness and reducing risk behavior: A systematic review. Educational Psychology Review, ۱-۲۰.

۳۰. Chapman, R. L. Buckley, L. Sheehan, M. C. Shochet, I. M. & Romaniuk, M. (۲۰۱۱). The impact of school connectedness on violent

behavior, transport risk-taking behavior, and associated injuries in adolescence. *Journal of School Psychology*, ۴۹(۴), ۳۹۹-۴۱۰.

۳۱. Choi, S. B., Lee, W., Yoon, J. H., Won, J. U., & Kim, D. W. (۲۰۱۷). Risk factors of suicide attempt among people with suicidal ideation in South Korea: a cross-sectional study. *BMC Public Health*, ۱۷(۱), ۵۷۹.

۳۲. Conner, K. M., & Davidson, J. R. T. (۲۰۱۷). Development of a new resilience scale: The Conner-Davidson Resilience Scale (CD-RISC). *Depression and Anxiety*, ۱۸, ۷۶-۸۲.

۳۳. Connor, K. M., & Davidson, J. R. (۲۰۱۳). Development of a new resilience scale: The Connor-Davidson resilience scale (CD-RISC). *Depression and Anxiety*, ۱۸(۲), ۷۶-۸۲.

۳۴. Fernandes, A. C., Dutta, R., Velupillai, S., Sanyal, J., Stewart, R., & Chandran, D. (۲۰۱۸). Identifying suicide ideation and suicidal attempts in a psychiatric clinical research database using natural language processing. *Scientific Reports*, ۸(۱), ۷۴۲۶.

۳۵. Garlow, S. J., Rosenberg, J., Moore, J. D., Haas, A. P., Koestner, B., Hendin, H., et al. (۲۰۱۸). Depression, desperation, and suicidal ideation in college students: Results from the American Foundation for Suicide Prevention College Screening Project at Emory University. *Depression and Anxiety*, ۲۵, ۴۸۲-۴۸۸.

۳۶. Garmezy, N. (۲۰۱۷). Stress-resistant children: the search for protective factors. In J. E. Stevenson (Ed), *Recent research in developmental psychopathology. Journal of Child Psychology: Psychiatry Book Supplement No. ۴* (pp. ۲۱۳-۲۳۳). Pergamon: Oxford

۳۷. Garmezy, N., & Masten, A. (۲۰۱۶). The protective role of competence indicators in children at risk. In E. M.
۳۸. Gibson, M. A., Bejinez, L. F., Hidalgo, N., & Rolon, C. (۲۰۰۴). Belonging and school participation: Lessons from a migrant student club. School connections: US Mexican youth, peers, and school achievement, ۱۲۹-۱۴۹.
۳۹. Gillen- O Neel, C., & Fulingni, A (۲۰۱۷). A Longitudinal study of school belonging and academic motivation across high school. Child development, ۸۴, ۶۷۸-۶۹۲.
۴۰. Hawton, K. van HK (۲۰۱۹) Suicide. Lancet, ۳۷۳(۹۶۷۲), ۱۳۷۲-۱۳۸۱.
۴۱. Johnson, J., Gooding, P., Wood, A. M., & Tarrier, N. (۲۰۱۰). Resilience as positive coping appraisals: Testing the Schematic Appraisals Model of Suicide (SAMS). Behaviour Research and Therapy, ۴۸, ۱۷۹-۱۸۶.
۴۲. Karcher, M. J., Holcomb, M., & Zambrano, E. (۲۰۱۸). Measuring adolescent connectedness: A guide for school-based assessment and program evaluation. Handbook of school counseling, ۶۴۹-۶۶۹.
۴۳. Lester, D. (۲۰۱۶). Suicide and islam. Archives of suicide research, ۱۰(۱), ۷۷-۹۷.
۴۴. Liu, D. W., Fairweather-Schmidt, A. K., Roberts, R. M., Burns, R., & Anstey, K. J. (۲۰۱۴). Does resilience predict suicidality? A lifespan analysis. Archives of Suicide Research, ۱۸(۴), ۴۵۳-۴۶۴.

۴۵. Masten, A. S: Reed, M. G. J. (۲۰۱۵). Resilience in Development. Insnyder, C. R. Lopez, sh. J. (Eds). Handbook of positive psychology. New York onford University.
۴۶. McNeely, C. A. Nonnemaker, J. M. & Blum, R. W. (۲۰۱۲). Promoting school connectedness: Evidence from the national longitudinal study of adolescent health. Journal of School Health, ۷۲(۴), ۱۳۸-۱۴۶.
۴۷. Monahan, K. C. Oesterle, S. & Hawkins, J. D. (۲۰۱۸). Predictors and consequences of school connectedness. The Prevention Researcher, ۱۷(۳), ۳-۶.
۴۸. Moradi, S., & Khademi, A. (۲۰۱۲). Investigate the causes of suicide in the city Kuhdasht. J Soc Welfare, ۶, ۷۵-۲۹۱.
۴۹. Nakatani, Y. (۲۰۱۵). The effects of awareness-raising training on oral communication strategy use, Modern language, ۲۴ (۵), ۳۵-۴۵.
۵۰. olsson, A., Burns, M., rella, A., Bordvick, M. & Sawyer, S. (۲۰۱۳). Adolescent resilience: concept analysis. Journal of Adolescence, ۱-۱۱.
۵۱. olsson, A., Burns, M., rella, A., Bordvick, M. & Sawyer, S. (۲۰۱۳). Adolescent resilience: concept analysis. Journal of Adolescence, ۱-۱۱.
۵۲. Pompili, M., Lester, D., Leenaars, A. A., Tatarelli, R., & Girardi, P. (۲۰۱۸). Psychache and suicide: a preliminary investigation. Suicide and Life-Threatening Behavior, ۳۸(۱), ۱۱۶-۱۲۱.
۵۳. Richters, J. E. (۲۰۱۷). National Institute of mental health state. university of New York at stony Brook.
۵۴. Rutter, M. (۱۹۹۹). Resilience concepts and findings: Implications for family therapy. Journal of Family Therapy, ۲۱, ۱۱۹-۱۴۴.

۵۵. Santos, J. M. (۲۰۱۴). An Assessment of School Belonging and Academic Motivation Among Latino Middle School Students (Doctoral dissertation, California Lutheran University).
۵۶. Scoliers, G., Portzky, G., Madge, N., Hewitt, A., Hawton, K., De Wilde, E. J., & Van Heeringen, K. (۲۰۱۹). Reasons for adolescent deliberate self-harm: a cry of pain and/or a cry for help? Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, ۴۴(۸), ۶۰۱-۶۰۷.
۵۷. Shaffer, D., & Pfeffer, C. R. (۲۰۱۱). Practice parameter for the assessment and treatment of children and adolescents with suicidal behavior. Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry, ۴۰(۷), ۲۴-۵۱.
۵۸. Smith, C. (۲۰۱۹). Understanding trust and confidence: Two paradigms and their significance for health and social care. Journal of Applied Philosophy, ۲۲(۳), ۲۹۹-۳۱۶.
۵۹. Stewart, D. (۲۰۱۴). Resilience: an entry point for African health promoting schools?. Health Education, ۱۱۴(۳), ۱۹۷-۲۰۷.
۶۰. Stracuzzi, N. F. & Mills, M. L. (۲۰۱۹). Teachers matter: feelings of school connectedness and positive youth development among Coos County youth.
۶۱. Williams, G. (۲۰۱۸). Associations Between student pursuit of vowel mathematical Ideas and resilience. Innovation, Networking, Opportunity: Proceedings of the ۲۶th Annual Conference of the Mathematics Education Research Group of Australasia, held at Deakin University, Geelong, ۶th-۱۰th July ۲۰۱۳, Deakin University, Geelong, Vic., pp. ۷۵۲-۷۵۹.

۶۲. Wong, T.K.Y., & Siu, A.F.Y. (۲۰۲۰). Relationships between school climate dimension and adolescents school life satisfaction, academic satisfaction and perceived popularity within a Chinese context. *School mental health*, ۱-۱۲.

۶۳. Young, J. E., Klosko, J. S., & Weishaar, M. E. (۲۰۱۳). *Schema therapy: A practitioner's guide*. Guilford Press.

۶۴. Yun, M., (۲۰۲۰) Parents relationship and involvement: Effects on students school engagement and performance. *Research in Middle Level Education*, ۳۱ (۱۰), ۱-۱۱.

۶۵. Zarghami, M., & Khalilian, A. R. (۲۰۱۲). Self-Burning in the Province of Mazandaran. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, ۷(۴), ۱۳-۲۴.

۶۶. Zimmerman, B. J., & Bandura, A. (۲۰۱۶). Impact of self-regulatory influences on writing course attainment. *American Educational Research Journal*, ۳۱(۴), ۸۴۶- ۸۶۲

جهت همکاری با بنیاد علمی قانون یار در راستای برگزاری سمینار، کارگاه های آموزشی، کنگره و نشست های علمی باموسسه تماس بگیرید ۵۲۶ و ۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ مدیر پژوهش ۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵

مشاوره ۲۴ ساعته به پژوهشگران
در خصوص نگارش و ارسال مقالات
۰۹۱۹۶۷۴۸۶۲۵

جرم شناسی و پیشگیری از ارتکاب جرم، خودکشی و انحرافات جوانان در جامعه

محورهای پذیرش مقالات پژوهشگران:

- ۱- پژوهش های مربوطه در حوزه پیشگیری از ارتکاب جرم و خودکشی
- ۲- شناخت علل و عوامل انحرافات جوانان در جامعه و ارائه راهکار عملی
- ۳- بررسی لزوم رعایت حجاب و آثار و پیامدهای آن در جامعه
- ۴- راهکارهای مبارزه با فقر، بی حجابی و فساد، اعتیاد، طلاق و ....
- ۵- پژوهش های مربوطه در راستای عدالت کیفری و عدالت ترمیمی
- ۶- تأثیر کیفر و مجازات در تکرار جرم و دستیابی به جامعه ای سالم
- ۷- شناسایی مضللات و آسیب های اجتماعی و ارائه راهکار حل مشکل

ایمیل همایش برای ارسال مقالات
OLOMENSANI@YAHOO.COM

مدیر هیات سیاستگذاری همایش
دکتر سیدمصطفی حسینی

شماره تماس های دبیرخانه همایش
۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹ و ۵۲۶

دبیر علمی و مسئول همایش
دکتر بهنام اسدی

ارسال مقاله از طریق پیام رسان
۰۹۱۰۵۶۳۶۰۵۲

مکان و زمان برگزاری همایش
۲۹ آذرستان همایش سازمان ارشاد پروجرده

